

वा० रा०

॥ ९६ ॥

दुर्मतेस्तवसंतानइतिशेषः ॥ योप्यराक्षसस्तवसंतानः सोपिक्षत्रियमात्रमेव नतुसोमवंशराजपदाभिषिक्तः भवत्तुल्यदुर्विनीतत्वादितिभावः ॥ १६ ॥ आश्रमं वानप्रस्थाश्रमं ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ यमृषिशापं निर्मिर्नचक्षमे नक्षांतवान् ॥ तादृशउशनसामुक्तः शापोत्सर्गोमहाशापोययातिनाधारितः ॥ २१ ॥ एतत्तेसर्वं प्रजाकार्यान् वलोकनेशापः केषांचित्तदक्षमा केषांचित्क्षमेत्यादिकंसर्वमाख्यातं ॥ अतःकारः कृत्यं तद्येषामस्तितेकारिणस्तेषां कार्यापेक्षिणांसर्वेषां दर्शनमनुवर्तमानहेऽगोकुर्मः यथानृगेदो

नतुसोमकुलोत्पन्नेवंशस्थास्यतिदुर्मतेः ॥ वंशोपिभवतस्तुल्योदुर्विनीतोभविष्यति ॥ १६ ॥ तमेवमुक्त्वा राजर्षिः पूरुराज्यविवर्धनं ॥ अभिषेकेणसंपूज्य आश्रमं प्रविवेशह ॥ १७ ॥ ततः कालेन महतादिष्टांतमुपजग्मिवान् ॥ त्रिदिवंसगतो राजाययातिर्नहुषात्मजः ॥ १८ ॥ पुरुश्चकारतद्राज्यधर्मेण महतावृतः ॥ प्रतिष्ठानेपुरवरेकाशिराज्ये महायशाः ॥ १९ ॥ यदुस्तुजनयामासयातुधानान्सहस्रशः ॥ पुरेक्रौंचवनेदुर्गे राजवंशवहिष्कृते ॥ २० ॥ एषतूशनसामुक्तः शापोत्सर्गोययातिना ॥ धारितः क्षत्रधर्मेणयं निमिश्रक्षमेनच ॥ २१ ॥ एतत्तेसर्वमाख्यातं दर्शनं सर्वकारिणां ॥ अनुवर्तमानेसौम्यदोषो न स्याद्यथानृगे ॥ २२ ॥ इतिकथयतिरामेचंद्रतुल्याननेन प्र विरलतरतारं व्योमजज्ञेतदानीं ॥ अरुणकिरणरक्तादिभ्यभौचैवपूर्वाकुसुमरसविमुक्तं वस्त्रमागुंठितेव ॥ २३ ॥ इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये उत्तरकांडे एकोनषष्ठितमः सर्गः ॥ ५९ ॥ ॥ ६३ ॥ ॥ ६३ ॥ एतदग्रेप्रक्षिताः सर्गाः ॥ ३ ॥ ॥ ६३ ॥

षोजातस्तथादोषोममनस्यान्भवेदित्येतदर्थमित्यर्थः ॥ २२ ॥ विमुक्तं युक्तं ॥ २३ ॥ इति श्रीरामाभिरामेश्रीरामीये रामा० वा० उ० एकोनषष्ठितमः सर्गः ॥ ५९ ॥ ॥ ६३ ॥ एतदुत्तरं श्वमातुराख्यातं गृध्रो लूकाख्यातं च कचिद्दृश्यते तीर्थकतकाद्यस्पृष्टत्वेन प्रक्षिप्तमिति नव्याख्यातं ॥

उ० कां०

॥ ९६ ॥